

Geo Barton

A plecat dintre noi, pe neașteptate și pentru totdeauna, unul dintre aceia care au reprezentat gloria și mindria teatrului românesc de după Elberarc. O generație de actori străluciți, aparținătoare unei adevărate școli de teatru, se impunează prin moartea lui Geo Barton. A pășit pe scenă modelat fiind de Victor Ion Popa, și părea destinat, în exclusivitate, rolurilor de junc-prim. Ani în șir, a interpretat asemenea roluri, în numeroase comedii și operete, colindând țara în turnee fără număr, care i-au adus o timpurie celebritate. A fost actor și la Teatrul muncitoresc C.F.R. (azi, Giulești) și la Municipal (azi, „Bulandra”). Pentru scurtă vreme, pentru că îl va solicita prima scenă a țării. Aici va cunoaște adevărata consacrare. Aici, personalitatea lui distinctă se va dezvălui în toată bogăția, varietatea, adâncimea. Aici, alături de marii actori care ne incită și azi, s-a maturizat, interpretând cu strălucire roluri importante, ca Vronski în Anna Karenina de Tolstoi, rolul titular în Platon Krecet de Al. Kornelciuk, Grigore Mirza în Întâlnire cu îngerul de Sidonia Drăgușanu, Profesorul în Un fluture pe lampă de Paul Everac, Fred în Mașina de scris și Georges în Părinții teribili de Jean Cocteau, moșicul Butu în Marele soldat de Dan Tărchilă, Nichita în Omul cu mărtoaga de G. Ciprian și multe altele. A jucat, de asemenea, în numeroase filme, dintre care amintim doar Moara cu noroc, Frații Jderi, Ștefan cel Mare, Un August în flăcări, Tudor, Patru palme.

A fost un om frumos. Avea un profil de efigie, un glas profund, grav, cald, o ținută elegantă, un mers princiar. Interpretările sale erau discrete, sobre. Exprima totul cu mijloace reținute, dar rafinate, îndelung elaborate, alese. Avea farmec, distincție, strălucire.

A fost un om de o rară modestie. Poate că de aceea plecarea lui de pe prima scenă a țării s-a petrecut pe nesimțite, în tăcere.

Dar moartea ni l-a reamintit, mustrându-ne că n-am știut să-l așezăm, cum i se cuvenea, încă de când era în plină activitate, în galeria marilor actori. Plângându-i trecerea în neîntință, să facem cuvenitul act de dreptate.

Virgil MUNTEANU

Nicolae Gărdescu

A fost singurul dintre elevii meșterului Nottara care s-a dedicat operetei, revistei, comediei muzicale. „Naș” îl fusese Ion Iancovescu, prin anul 1926, în a cărui companie a deprins stilul de interpretare a vodevilului, stil de care au ținut seama și conducătorii companiei Bulandra, când l-au distribuit în comedii de salon, alături de V. Maximilian și de Tony Bulandra. Generația sa — despre care va trebui să se scrie mai mult, cindva — numără pe N. Vlădoianu, Virginica Romanovschi, Ion Daclan, H. Nicolaide, Oleg Danovski, G. Groner, Ion Vasilescu, Maria Wauvrina. Este generația „Alhambrel” (și a „Cărăbușului” lui Tănase), care a dat teatrului nostru muzical interbelic rafinament european și personalitate românească, prin cuplete și muzică originală.

În operetă, la revistă sau în teatrul de proză, N. Gărdescu se distingea prin haz sănătos, prin seninătate.

Dacă pe scena Teatrului de Comedie apărea destul de rar, în schimb, radioul și televiziunea (unde a dăruit, nu numai spectatorilor mai tineri, excelența și de neuitat compozițiile în celebrul baron Münchhausen) redescopereau necontenit marile sale virtuți de comedian. Trei fraze erau suficiente pentru a-l face remarcat, într-un ansamblu de încercări interpretive. În viață, a risipit anecdote ce pot figura într-o antologie; era iubit și căutat, fiindcă știa să se dăruie oamenilor, cu harul său de veselie înțeleaptă.

Trecându-l riul legendar, ursuzul luntraș a zîmbit, cu siguranță, la gluma pe care, nouă, N. Gărdescu n-a mai apucat să ne-o spună,

I.N.